

ok

h w o

los

en

o oo w

los mm

Iedereen mee met het ABC?

Geletterdheidsondersteuning als hefboom voor ouderbetrokkenheid

Inhoudstafel

Inleiding	3
Achtergrond en beleid	4
Wat is geletterdheid en wie zijn de laaggeletterde ouders?	6
Laaggeletterdheid versus analfabetisme	6
Wie zijn de laaggeletterde ouders?	7
Anderstalige ouders zijn niet per definitie laaggeletterd	8
Geletterdheid en NT2.....	8
Meertaligheid als realiteit op school.....	8
De rol van de school of ouderwerking	10
Een warm onthaal.....	10
Professionalisering.....	10
Helder communiceren	11
Een taalbeleid	11
Gebruik zo eenvoudig mogelijke taal.....	11
Vergeet je ouders niet.....	12
Zorg voor administratieve vereenvoudiging	12
Het digitale luik.....	12
Doorverwijzen naar een formeel opleidingsaanbod.....	13
Organiseren van geletterdheidstraining op school	13
Het creëren van oefenkansen	14
Samenwerken loont	15
Centrum voor Taal en Onderwijs	16
Agentschap voor Integratie en Inburgering / Huis van het Nederlands.....	17
Wablieft.....	18
Centrum voor Basiseducatie	19
Centrum voor Volwassenenonderwijs.....	20
Vormingplus.....	21
Vzw De Rand	22
Lokale instanties en organisaties	23
In de praktijk	24
Kant en klaar	44
Bronnenlijst	45

Inleiding

Meer dan een half miljoen Vlamingen is laaggeletterd. Dit betekent dat 1 op 7 Vlamingen moeite heeft met lezen, schrijven, rekenen en werken met de computer. Kortom het verwerven en verwerken van informatie zorgt voor problemen om goed mee te kunnen in de maatschappij. Ondanks de inspanningen van velen is de omvang van laaggeletterdheid de afgelopen jaren niet gedaald, maar eerder stabiel gebleven.

Het hoeft je niet te verbazen dat bij deze half miljoen laaggeletterden ook heel wat ouders zijn. Ouders die het moeilijk vinden om de brieven van de school te begrijpen, die oudercontacten vermijden, die de nota's in de agenda nooit ondertekenen of zelden een activiteit van de ouderwerking bezoeken, Scholen en ouderwerkingen kunnen een rol spelen bij de aanpak van laaggeletterdheid via doorverwijzing, heldere communicatie, het creëren van oefenkansen,

Met deze gids hopen we jou in de eerste plaats te informeren en te inspireren. Een handvat te bieden zodat jij binnen de context van jouw school aan de slag kan met concrete informatie op basis van inspirerende voorbeelden. De structuur van de gids maakt het mogelijk te grasduinen. Je hoeft niet elk hoofdstuk te lezen, maar je kan op zoek naar wat jij nodig hebt.

We willen graag alle scholen bedanken die de tijd namen hun project voor te stellen. Verder willen we ook een woord van dank richten aan alle organisaties die ons in hun werking introduceerden.

Achtergrond en beleid

Onze maatschappij stelt steeds meer eisen op vlak van geletterdheid. In ons dagelijks leven voeren we heel wat taken uit waar lezen en schrijven centraal staan: de brief in je bus betreffende werken in de straat, de bijsluiter van de hoestsiroop, de ondertekening van je contract op je nieuwe werk, het nakijken van het huiswerk van je kind, Ook het gebruik van de computer (of smartphone) is hierbij niet weg te denken. De school die steeds vaker communiceert via Smartschool, een snelle betaling via online banking, opzoeken of je trein veel vertraging heeft opgelopen, In een kennismaatschappij zijn geletterdheidscompetenties broodnodig om zelfstandig te kunnen participeren, op de arbeidsmarkt maar ook aan het maatschappelijk leven.

Het bestrijden van laaggeletterdheid staat sinds enkele jaren hoog op de beleidsagenda. Hierbij is er extra aandacht voor wat scholen kunnen betekenen, niet enkel voor hun leerlingen, maar ook voor hun ouders.

Het eerste [Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen](#) kwam er in 2005 toen de noodzaak van een geïntegreerd beleid rond geletterdheid duidelijk werd. Het plan omvat een aantal doelstellingen om op een gecoördineerde manier over verschillende beleidsdomeinen heen acties te ondernemen om laaggeletterdheid bij volwassenen te bestrijden. De aanpak van laaggeletterdheid is immers geen zaak van onderwijs alleen. Geletterdheid beïnvloedt de mate van participatie aan verschillende levensdomeinen: werk, onderwijs, gezondheid, welzijn, Laaggeletterde volwassenen lopen een groter risico op maatschappelijke uitsluiting.

Een tweede Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen (2012 – 2016) schenkt extra aandacht aan de rol die scholen kunnen spelen binnen het bestrijden van laaggeletterdheid bij volwassenen. De onderwijsoverheid stimuleert scholen die willen investeren in samenwerking gericht op geletterdheidstraining van ouders. Samen met de Centra voor Basiseducatie (CBE) werd een concept rond geletterdheidstraining op school uitgewerkt. Via deze weg kunnen scholen samen met een lokaal CBE geïntegreerd en op maat werken rond geletterdheid met ouders.

Maar ook ouderwerkingen kunnen een bijdrage leveren. Verenigingen kunnen een belangrijke rol spelen in het verhogen van geletterdheid omdat zij een vertrouwde context kunnen bieden waarin mensen tot leren komen.

“Tijdens de les over de ouderraad hebben we veel geleerd over en van elkaar, over andere culturen en ander eten. Ook in de ouderraad kan je veel leren. Elke keer als we elkaar zien kan ik vragen stellen” – een ouder

Iedereen mee met het ABC?

Volwassenen kunnen in het verenigingsleven, in hun wijk, in hun gezin enz. namelijk heel wat geletterdheidscompetenties verwerven die overdraagbaar zijn naar andere contexten. De ouderwerking die een vertrouwde omgeving vormt, maakt de stap naar de school en naar een formeel opleidingsaanbod alweer een stukje kleiner.

Wat is geletterdheid en wie zijn de laaggeletterde ouders?

Werk maken van een structureel geletterdheidsbeleid in een school start met een brede sensibilisering. Leerkrachten en ouders die zich meer bewust zijn van de geletterdheidsproblematiek, zullen sneller geneigd zijn actie te ondernemen. Een goede kennis van het begrip geletterdheid en hoe laaggeletterde ouders te herkennen, dragen daar toe bij.

Laaggeletterdheid versus analfabetisme

Doorheen de jaren won het begrip 'geletterdheid' terrein ten voordele van 'analfabetisme'. Een analfabeet kan niet lezen of schrijven ongeacht de context waarin hij zich bevindt. Het is het probleem van het individu, een persoonlijk gebrek. Via de introductie van het begrip 'functionele geletterdheid' verlaat men deze deficitbenadering. De focus ligt op het verwerven van noodzakelijke vaardigheden om in de maatschappij te functioneren. De link met participatie en zelfontplooiing is nooit veraf.

Wat is geletterdheid?

Geletterdheid omvat de competenties om informatie te verwerven, te verwerken en gericht te gebruiken. Dit betekent met taal, cijfers en grafische gegevens kunnen omgaan en gebruik kunnen maken van ICT. Geletterd zijn is belangrijk om zelfstandig te kunnen functioneren en participeren in de samenleving en nodig om zich persoonlijk te kunnen ontwikkelen en bij te kunnen leren.

Geletterdheid is voor iedereen anders: anders voor een volwassene dan voor een kind, anders voor een poetsvrouw dan voor een kaderlid, anders voor senioren die informatie willen opzoeken op het internet. De mate waarin iemand geletterd is, hangt samen met de contexten en rollen waarbinnen hij moet functioneren. Zo kan een persoon voldoende geletterd zijn als werknemer om zijn job uit te oefenen, maar problemen ondervinden met zijn rol als ouder naar de school toe. 'Schooltaal' is immers geen gemakkelijke taal om onder de knie te krijgen. Een succesvol geletterdheidsbeleid kan en moet inzetten op de vaardigheden die een persoon nodig heeft als burger, als ouder, als vrijwilliger,

Wie zijn de laaggeletterde ouders?

Scholen komen in hun dagelijkse werking vaak in contact met laaggeletterde ouders. Herkenning van het geletterdheidsrisico is een eerste noodzakelijke stap om deze ouders te kunnen ondersteunen of passend te kunnen doorverwijzen.

Bepaalde groepen lopen een hoger risico op laaggeletterdheid: ongekwalificeerde schoolverlaters, langdurig werklozen en werkenden in sommige segmenten op de arbeidsmarkt. Ook jongeren die afstuderen uit het BSO verlaten het leerplichtonderwijs met een hoger risico op laaggeletterdheid. De rol van initiële schoolervaringen zijn dus niet te onderschatten bij het ontstaan van laaggeletterdheid. Daarnaast speelt de opleiding van de ouders een bepalende rol in welke geletterdheidspraktijken thuis toegepast worden¹. Deze zaken kunnen een eerste indicatie zijn dat een ouder laaggeletterd is, vermijd echter vooroordelen en ga een gesprek niet uit de weg. Er zijn heel wat momenten doorheen het schooljaar waarop je als school de kans krijgt om de ouders beter te leren kennen. Het inschrijvingsgesprek is vaak de eerste ontmoeting waarbij je al eens polshoogte kan nemen. Een goed en uitgebreid inschrijvingsgesprek kan helpen om zicht te krijgen op de ouders die voor jou zitten. Het eerste contact is belangrijk om vertrouwen te scheppen en een open sfeer te creëren.

Tips om laaggeletterde ouders te herkennen

Hoor jij wel vaker van een ouder dat vroeger alles anders was, dat de papieren verloren gingen, ... ? Is het steeds dezelfde ouder die zijn afspraak vergeet, die niet naar een oudercontact komt, ... ?

Al te vaak gaan we er van uit dat sommige ouders gewoon niet geïnteresseerd zijn, maar vaak spelen andere factoren een rol. Mogelijk lukt het hen niet om vlot de juiste informatie terug te vinden in schoolreglementen, rapporten, activiteitenkalenders, uitnodigingen,

Provincie Oost-Vlaanderen ontwierp een [herkenningswijzer laaggeletterdheid](#) voor scholen. Aan de hand van enkele veel voorkomende situaties en vragen, helpen ze jou op weg. Er worden ook enkele tips meegegeven hoe je nadien aan de slag kan.

¹ http://www.briobrusseel.be/assets/onderzoeksprojecten/mars_eindrapport_finaal_jan2016.pdf

Anderstalige ouders zijn niet per definitie laaggeletterd

Scholen kennen een divers leerlingenpubliek en dus ook een divers ouderpubliek. Ouders hebben verschillende talige achtergronden, maar ook een ander onderwijsverleden. De ene ouder heeft langer school kunnen lopen dan de ander; heeft leren lezen, rekenen en schrijven terwijl een andere ouder die kansen niet kreeg.

Als school kan je dus ook in contact komen met laaggeletterde anderstalige ouders. Een aanpak die zich dan beperkt tot enkel leren van het Nederlands biedt te weinig mogelijkheden. Laaggeletterde anderstalige ouders verwerven op deze manier niet de competenties voor zelfontwikkeling of om hun kinderen blijvend te begeleiden en ondersteunen tijdens hun schoolloopbaan. Nederlands leren blijft een belangrijke uitdaging, maar het verwerven van geletterdheidscompetenties mag niet uit het oog verloren worden met het zicht op duurzame participatie. Verwijs je laaggeletterde anderstalige ouders door naar een cursus Nederlands als tweede taal (NT2) of organiseer je er zelf één op school? Werk dan samen met een partner met voldoende expertise met deze doelgroep.

Geletterdheid en NT2

Het is niet altijd gemakkelijk te begrijpen waarom de ene ouder zoveel sneller Nederlands leert dan de ander. Inzicht in het taalverwervingsproces van de anderstalige ouder kan helpen om gerichte acties te ondernemen. Ook kennis van de structuur van volwasseneneducatie draagt hiertoe bij. Een ouder die Nederlandse les volgt in een CBE loopt immers een heel ander traject en heeft een ander profiel dan iemand die les volgt in een Centrum voor Volwassenenonderwijs (CVO). Deze kennis kan vooroordelen wegnemen en als je weet wat Nederlands tot een moeilijke taal maakt, kan je hiermee rekening houden.

Het Huis van het Nederlands Antwerpen ontwierp een 'skipiste' om in een oogopslag samen te vatten welke stappen een cursist NT2 moet nemen om Nederlands te leren.

Meertaligheid als realiteit op school²

Verlies daarbij niet uit het oog dat kennis van andere talen een troef is. Een sterke thuistaal biedt een goede basis om een andere taal te leren. Een omgeving die positief gebruik maakt van thuistalen, stimuleert de prestaties in beide talen. Respect voor de thuistaal van ouders en leerlingen is een eerste stap in het versterken van deze basis. Ouders en leerlingen die zich

² http://www.briobrusseel.be/assets/onderzoeksprojecten/mars_eindrapport_finaal_jan2016.pdf

Iedereen mee met het ABC?

gewaardeerd voelen, staan positiever tegenover het Nederlands. Bied ouders de kans om ook hun sterktes in de verf te zetten door bijvoorbeeld ouders te laten voorlezen in hun thuistaal tijdens het voorleesuurkje, een ouder laten tolken tijdens een informeel contact,

De rol van de school of ouderwerking

Een school, maar ook een ouderwerking, kan vanuit haar positie heel wat betekenen voor laaggeletterde ouders. In eerste instantie heeft de school heel wat contacten met laaggeletterde ouders. Mits de juiste achtergrondinformatie kan het schoolteam een laaggeletterde ouder herkennen en gepaste hulp bieden bijvoorbeeld een doorverwijzing naar een Centrum voor Basiseducatie. Of er kan op school een lokaal voorzien worden voor geletterdheidsstraining voor ouders. Ouderwerkingen kunnen een plaats zijn voor ouders om op een informele manier geletterdheidscompetenties te verwerven. Op deze manier ondersteunen de school en ouderwerking laaggeletterde ouders om hun rol in de schoolloopbaan van hun kind ten volle te kunnen opnemen.

Een warm onthaal

Ouderbetrokkenheid op school verhogen start met een warm onthaal. Ouders die zich welkom voelen, zullen sneller geneigd zijn zelf de stap naar school te zetten en in te gaan op het aanbod van de school. Laagdrempelige contacten met ouders waarbij kinderen centraal staan zoals openklasdagen, optreden van kinderen, kookmomenten, ... vormen de ideale opstap. Er zijn genoeg momenten om ervoor te zorgen dat ouders zich welkom voelen waarbij taal geen rol hoeft te spelen.

Professionalisering

Leerkrachten hebben een signaalfunctie. Verdere training in het herkennen en aanpakken van laaggeletterdheid, helpt de school haar rol binnen het bestrijden van laaggeletterdheid bij volwassenen op te nemen. Daarnaast heeft het schoolteam via regelmatige contacten met ouders een belangrijke rol te vervullen bij informatieverstrekking naar risicogeletterden.

Helder communiceren

Een duidelijke communicatie biedt voordelen voor alle ouders, maar voor laaggeletterde ouders vormt dit de opstap naar 'mee(r)weten' over hun kind. Een school die zorg draagt voor haar communicatie, zorgt voor een kwaliteitsvolle dienstverlening naar haar ouders.

Een taalbeleid

De inspanning om informatie te begrijpen en te verwerken is niet enkel de verantwoordelijkheid van het individu. Ook de school en ouderwerking hebben hier een rol te spelen:

- Door informatie te verspreiden in een duidelijke taal. Mensen doen meer moeite om een brief in eenvoudig Nederlands te lezen, in plaats van hem te negeren. Zo'n brief versterkt hun geletterdheid.
- Door te zorgen voor ondersteuning bij administratie (bv hulp bij studietoelage) via bijvoorbeeld een vertrouwensfiguur
- Door pen- en papieropties te blijven voorzien naast de digitale

Wanneer taal een struikelblok vormt voor ouderbetrokkenheid, is het zinvol na te denken over een taalbeleid. De inspanningen die de school levert op bovenstaande vlakken, kunnen worden vastgelegd in het taalbeleid van de school. Een beleid waar ook de ouderwerking kan betrokken worden. Acties gekaderd binnen een ruimer taalbeleid zorgen voor continuïteit en kunnen op termijn een sterker effect opleveren. Daarnaast biedt een taalbeleid houvast voor het schoolteam en geeft richting om eenduidig te communiceren.

Gebruik zo eenvoudig mogelijke taal

Helder communiceren met ouders zowel schriftelijk als mondeling maakt een belangrijk deel uit van een taalbeleid. De communicatie met laaggeletterde ouders en/of anderstalige ouders is minder evident en extra inspanningen kunnen nodig zijn. Vermijd echter wel het opzetten van aparte communicatiesystemen. Dit kan stigmatiserend werken.

"We hebben de ouders nodig gehad om zoveel te leren. De informatie die we verzamelden tijdens de lessen met de ouders hebben we geprobeerd zoveel mogelijk mee te nemen. Zo pasten we het lettertype en de structuur van onze brieven aan, de kalender voor een volledig schooljaar werd een maandkalender, de rapporten werden voorzien van kleurcodes," – een GOK-coördinator

Daarnaast is een goed opgestelde brief, waarin de belangrijkste info in één oogopslag terug te vinden is, goed voor iedere ouder. Ook al vermijden veel laaggeletterden de confrontatie met te moeilijke geletterdheidstaken, zij gaan niet alle taken uit de weg. Een goed opgestelde brief die verstaanbaar is, kan zelfs geletterdheidscompetenties versterken.

Vergeet je ouders niet

Ouders hebben een plaats binnen het opstellen van een taalbeleid. Zij kunnen onder meer deel uit maken van de projectgroep bij het opstellen van een taalbeleid. Daarnaast vormt de ouderwerking een uitstekend testpanel. Ook deelnemers aan de geletterdheidstraining op school kunnen waardevolle input leveren. De lesgeefster van het CBE gebruikt vaak de communicatie van de school om de geletterdheidscompetenties van de ouders te versterken. Op deze manier komen de werkpunten snel naar boven.

*“Vroeger kregen we brieven maar verstonden we ze niet. De school heeft haar brieven aangepast op basis van onze opmerkingen uit de lessen. Daarnaast zijn de brieven van de gemeente nu ook gemakkelijker te begrijpen.”
– een ouder*

Zorg voor administratieve vereenvoudiging en ondersteuning bij het invullen van formulieren

Je eigen brieven en andere communicatie kan je gemakkelijk vereenvoudigen en aanpassen naar de noden van je ouders. Zo kan een beknopte samenvatting van het schoolreglement de belangrijkste afspraken duidelijk in de kijker zetten alvorens ouders het schoolreglement ondertekenen.

Sommige zaken heb je niet zelf in de hand, bijvoorbeeld de aanvraag voor een studietoelage. Het invullen van formulieren (zelfs in klare taal) blijft een moeilijke opdracht voor laaggeletterden. Maak werk van één of meer vertrouwensfiguren op school die gemakkelijk aan te spreken zijn en ondersteuning kunnen bieden bij dergelijke taken. Of verwijs door naar de organisaties die dergelijke ondersteuning aanbieden.

“Het is nu duidelijk wie wat doet op school en wie je kan contacteren voor welke vraag. Het is gemakkelijker om even te bellen of de juffrouw aan te spreken. Wij weten nu dat dit kan.” – een ouder

Het digitale luik

Geletterd zijn is veel meer dan ‘kunnen lezen en schrijven’. Het is de vaardigheid om informatie te verwerken uit documenten en cijfergegevens, en

– recent – ook het gebruik van multimedia en computer. Het gaat dus om meer dan taal. Ook numerieke kennis en het digitale luik spelen een rol. In toenemende mate communiceren scholen via digitale platforms, maar ook de papieren rapporten vormen een uitdaging voor de laaggeletterde ouder. Blijf er rekening mee houden dat niet alle ouders over een computer of internetaansluiting beschikken³. Daarnaast houdt laaggeletterd zijn onder meer in dat ouders problemen kunnen ervaren met het gebruik van computers of multimedia. Om de digitale leerplatformen correct te kunnen lezen, moeten ouders een hele andere set van vaardigheden aanspreken of ontwikkelen. Ouders die dit wensen moeten toegang kunnen krijgen tot informatie op papier. Laat ouders bij het begin van het schooljaar aangeven via welke kanalen ze op de hoogte willen gehouden worden.

Doorverwijzen naar een formeel opleidingsaanbod

Het is voor laaggeletterden heel moeilijk om de stap te zetten naar het formele opleidingsaanbod. Ze hebben vaak minder kennis over de leermogelijkheden en het versnipperde landschap binnen volwasseneneducatie. Ze hebben nood aan aangepaste informatiekanalen. Het directe sociale netwerk, waaronder ook de school en ouderwerking, is voor volwassenen met een geletterdheidsrisico een belangrijke bron van informatie over educatieve mogelijkheden.

Organiseren van geletterdheidstraining op school

Wanneer de stap naar een erkende opleider te groot is voor ouders, kan de school een handje helpen door een opleiding op school te laten plaatsvinden.

Lessen Nederlands, wiskunde en ICT op school kunnen de betrokkenheid bij de schoolloopbaan van de kinderen verhogen. Tijdens deze lessen gaat de opleider aan de slag met de communicatie van de school. Tegelijkertijd wordt de school een vertrouwde omgeving:

een plek waar vragen gesteld kunnen worden. Daarnaast vermindert competentieverhoging bij de ouders de kans dat een kind op zijn beurt laaggeletterd uitstroomt uit het leerplichtonderwijs. Ouderbetrokkenheid komt

“Ouders appreciëren dat de lessen plaatsvinden op school. Dit levert voordelen op naar verplaatsingen toe, maar ook dat de school snel gekend terrein wordt.” – een directeur

³ <http://www.dewereldmorgen.be/artikel/2016/09/01/netwerk-tegen-armoede-pleit-voor-slimme-inzet-van-smartschool>

Iedereen mee met het ABC?

de schoolloopbaan van een kind ten goede, maar ook ouders kunnen op die manier zelf tot leren komen.

Het creëren van oefenkansen

Om een taal (in al haar facetten) te leren, is het van belang de taal voldoende te horen en voldoende te spreken. Een ouderwerking die openstaat voor iedereen en iedereen kansen biedt, kan op een relatief eenvoudige manier deze oefenkansen bieden.

“De doelstelling, om mensen over de drempel te halen om Nederlands te durven spreken en tegelijkertijd andere ouders te ontmoeten, wordt door de conversatietafels zeker bereikt. De deelnemende ouders konden op deze manier een netwerk vormen dat buitenschools vaak nog ontbreekt.” – een directeur

“Oudercontacten, infomomenten, inschrijfgesprekken, ... het is niet altijd evident als de ouders slechts enkele woordjes Nederlands spreken. Daarom ontwikkelden we voor het eerste oudercontact een fiche met pictogrammen die door de ouders kan ingevuld en voorbereid worden. Het eerste gesprek is namelijk cruciaal, van een goed eerste contact hangt zo veel af!” – een directeur

Een actieve betrokkenheid bij de ouderwerking kan tegelijkertijd een opstap vormen voor meer aanwezigheid op school. Maar ook de school heeft voldoende gelegenheden om deze ruimte om te oefenen in te bouwen.

Belangrijk hierbij is de houding van de school of de leden van de ouderwerking. Een taal leren, kan enkel in een veilige omgeving. Geef aan dat fouten maken mag en erken de inspanning die ouders leveren.

Samenwerken loont

De overheid ondersteunt verschillende organisaties die het in kaart brengen en bestrijden van laaggeletterdheid ter harte nemen. Scholen die willen samenwerken met het lokaal Centrum voor Basiseducatie (CBE) worden hiertoe gestimuleerd. Er zijn echter nog tal van andere organisaties die jou kunnen helpen bij het ondersteunen van laaggeletterde ouders.

“Samenwerken met externe partners is heel waardevol. Er worden leuke contacten gelegd en tegelijkertijd leert men de werking van heel wat organisaties kennen.” – een GOK-coördinator

Breng de schoolbuurt in kaart

De school werkt met heel wat organisaties samen en dit niet enkel op vlak van geletterdheid. Breng alle buurtinitiatieven waar je nu al mee samenwerkt, waar je in de toekomst graag mee zou samenwerken, sleutelfiguren in de gemeenschap, ... in kaart.

Klasse ontwikkelde [een handig instrument](#) om de buurt in kaart te brengen

Het is belangrijk op de hoogte zijn van de grootste spelers binnen het werkveld om door te verwijzen.

Centrum voor Taal en Onderwijs

Het Centrum voor Taal en Onderwijs (CTO) is het Vlaamse expertisecentrum voor taalonderwijs. Het CTO wil er mee voor zorgen dat het Vlaamse taalonderwijs voor iedereen werkt, ook voor hen die sociaal kwetsbaar zijn. Zij bieden onder meer ondersteuning bij omgaan met meertaligheid, NT2-onderwijs aan anderstaligen, het opstellen van een taalbeleid,

Voor wie?

Onderwijsprofessionals

Waarom samenwerken?

CTO baseert haar werking op 3 pijlers: onderzoek, ontwikkeling en nascholing. Hun onderzoek richt zich op de verschillende aspecten van taalgebruik in een meertalige context en is meestal vrij te raadplegen. Daarnaast ontwikkelen ze lesmethoden, taalbeleidsinstrumenten, visieteksten rond gelijke onderwijskansen, Zij ontwikkelden onder meer '[Ouders in \(Inter\)actie](#)' waarbij ouders Nederlands leren op school door te participeren. Het uitgebreide [stappenplan](#) om dit in je eigen school op te zetten, kan zeker de nodige inspiratie bieden. CTO biedt onder meer ook nascholing aan rond geletterdheid en alle modules zijn beschikbaar op maat van leerkrachten en directie.

Waar vind je hen?

[Centrum Taal en Onderwijs](#)

 professionalisering, helder communiceren

Iedereen mee met het ABC?

Agentschap voor Integratie en Inburgering/ Huis van het Nederlands

Het Agentschap voor Integratie en Inburgering is een relatief nieuwe organisatie binnen het werkveld. De werking is regionaal gesitueerd in verschillende antenneposten. Deze ontstonden door een samensmelting van verschillende lokale partners actief in het domein Integratie en Inburgering. De thema's inburgering, integratie, NT2, vluchtelingen en asiel, sociaal tolken en vertalen en juridische dienstverlening staan centraal. Onder meer de Huizen van het Nederlands werden binnen dit Agentschap ingekanteld. Enkel in Gent, Antwerpen en Brussel ziet de situatie er iets anders uit. Het Huis van het Nederlands Brussel blijft gewoon bestaan. In Gent en Antwerpen werd een Agentschap voor Integratie en Inburgering opgericht specifiek voor deze steden.

Voor wie?

Iedereen die Nederlands wil leren.

Waarom samenwerken?

Het Agentschap Integratie en Inburgering of het Huis van het Nederlands zijn in eerste instantie een belangrijke partner om naar door te verwijzen. Zij organiseren zelf geen lessen Nederlands, maar gaan samen met de vraagsteller op zoek naar het meest geschikte aanbod. Zij nemen een taaltest af en verwijzen dan zelf door naar de geschikte partner (CBE of CVO). Daarnaast bieden zij ondersteuning aan organisaties die op zoek zijn naar hulp bij het opstellen van een taalbeleid of een plan om helder te communiceren.

Het Huis van het Nederlands Brussel helpt scholen in het Brusselse ook bij het opzetten van conversatietafels op school.

Waar vind je hen?

[Agentschap Integratie en Inburgering](#)

[IN-Gent](#)

[Atlas](#)

[Huis van het Nederlands Brussel](#)

 doorverwijzen formeel opleidingsaanbod, helder communiceren, creëren van oefenkansen

Iedereen mee met het ABC?

Wablieft

Wablieft helpt organisaties toegankelijk communiceren. Via onder meer de Wablieftkrant, - boeken en prijs wil men het belang van duidelijke teksten voor iedereen in de aanpak van laaggeletterdheid op de voorgrond plaatsen.

Voor wie?

Iedereen met een vraag over helder communiceren.

Waarom samenwerken?

Je kan bij hen een vorming volgen rond 'Duidelijke Taal', maar ze kunnen even goed helpen om jouw communicatie leesbaar te maken voor iedereen.

Waar vind je hen?

[Wablieft](#)

 helder communiceren

Centrum voor Basiseducatie (CBE)

In totaal zijn er 13 Centra voor Basiseducatie verspreid over Vlaanderen. Deze centra bouwden door de jaren heen heel wat expertise op rond laaggeletterde volwassenen. Een CBE geeft lessen Nederlands, Nederlands voor anderstaligen, basiscursussen Frans en Engels, rekenen, ICT en maatschappijoriëntatie.

Voor wie?

De doelgroep van een CBE zijn laaggeschoolde volwassenen die weinig opleiding volgden of die kansen gemist hebben.

Waarom samenwerken?

Onder impuls van het Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen werkten zij een programma uit gericht op samenwerking met school. Het doel van dit programma is Nederlands leren door te participeren. Er wordt ook sterk gefocust op het verhogen van ouderbetrokkenheid binnen deze cursus. De leerinhouden vertrekken vanuit levensechte contexten bijvoorbeeld de communicatie van de school.

Daarnaast leiden zij ook [ambassadeurs in geletterdheid](#) op. Dit zijn ervaringsdeskundigen die hun verhaal willen delen. Zij motiveren anderen om ook de stap naar een opleiding te zetten en sensibiliseren professionals.

Waar vind je hen?

Er is altijd [een CBE bij jou in de buurt](#). Je kan hen vrijblijvend contacteren en jouw vraag voorleggen.

 doorverwijzen formeel opleidingsaanbod , geletterdheidstraining op school

Centrum voor Volwassenenonderwijs (CVO)

Een Centrum voor Volwassenenonderwijs biedt opleidingen aan volwassenen aan die iets willen bijleren in hun vrije tijd of een erkend getuigschrift willen halen. CVO's bepalen zelf hun aanbod, maar het merendeel biedt bijvoorbeeld een opleiding Nederlands als tweede taal (NT2) aan.

Voor wie?

Volwassenen die reeds iets meer opleiding achter de rug hebben en die graag willen bijleren, kunnen steeds terecht bij een Centrum voor Volwassenenonderwijs.

Waarom samenwerken?

Sommige scholen genieten het voordeel dat er op de campus een Centrum voor Volwassenenonderwijs aanwezig is. Een doorverwijzing naar een CVO op dezelfde campus, biedt ouders de kans om in een vertrouwde omgeving bij te leren. CVO's zijn al jaren een betrouwbare partner binnen de volwasseneneducatie.

Waar vind je hen?

Quasi overal. Onderwijskiezer.be maakte een [overzicht](#) van alle Centra voor Volwassenenonderwijs.

 doorverwijzen formeel opleidingsaanbod , geletterdheidstraining op school

Vormingplus

Dertien Vormingplus-centra, verspreid over Vlaanderen en Brussel, organiseren een waaier aan activiteiten die volwassenen persoonlijke, sociale en culturele competenties bijbrengen en de deelname aan de samenleving stimuleren. De Vormingplus-centra streven ernaar de kans om blijvend bij te leren binnen het bereik van iedereen te brengen, met bijzondere aandacht voor groepen die moeilijker hun weg naar vorming vinden.

Voor wie?

Voor iedereen die wil bijleren in de eigen vrije tijd. Met specifieke aandacht voor maatschappelijk kwetsbare groepen.

Waarom samenwerken?

Elk Vormingplus-centra heeft een eigen aanbod aan vormingsinitiatieven op basis van de noden die zij ervaren in hun streek. Zij hebben reeds jarenlange ervaring in het samenwerken met en opzetten van samenwerkingsverbanden met socio-culturele partners. Ook als school kan je op hen beroep doen. Heel wat Vormingplus-initiatieven hebben daarnaast ook ervaring met het opzetten van conversatietafels waar anderstaligen Nederlands kunnen oefenen.

Waar vind je hen?

[Vormingplus](#)

 creëren van oefenkansen

Iedereen mee met het ABC?

Vzw De Rand

Vzw De Rand opereert in de 19 randgemeenten en hebben onder meer projecten lopen rond '[taalpromotie](#)'. Binnen het luik 'taalpromotie' worden materialen en instrumenten ontwikkeld voor socio-culturele verenigingen en materialen op kindermaat.

Voor wie?

De 19 gemeenten van de Vlaamse Rand, met een bijzondere klemtoon op de 6 faciliteitengemeenten.

Waarom samenwerken?

Vzw De Rand focust volledig op de vrije tijd en voert in principe geen promotie naar onderwijs, maar hun jarenlange ervaring en instrumenten kunnen heel wat inspiratie bieden.

Via [Bijt in je vrije tijd](#) willen ze volwassen cursisten Nederlands kennis laten maken met plaatselijke organisaties en activiteiten. Enerzijds verlagen zij de drempel naar het activiteiten aanbod voor de cursist door hen hiernaar door te verwijzen. Anderzijds helpen zij de vereniging via praktische tips en een vorming hoe ze op een duidelijke manier in het Nederlands kunnen communiceren met mensen die de taal nog aan het leren zijn. Een aanbod waar ook ouderwerkingen kunnen op intekenen.

Waar vind je hen?

[Vzw De Rand](#)

 creëren van oefenkansen

Lokale instanties en organisaties

Maar durf ook verder kijken. Ongetwijfeld zijn er nog heel wat meer organisaties die jou kunnen helpen.

Ga zeker eens horen bij je stad of gemeente. Zij hebben een vrij goed overzicht over de lokale organisaties en kunnen eventueel helpen bij het opzetten van een samenwerkingsverband. Zo zijn er in heel wat steden en

“Durf over de grenzen heen kijken. De scholen van andere netten binnen de gemeente kunnen met dezelfde vragen worstelen.” – een directeur

gemeenten tal van organisaties actief die de brug tussen school en thuis bij moeilijk bereikbare doelgroepen willen verkleinen (schoolopbouwwerk, onderwijsopbouwwerk, samenlevingsopbouw, brugfiguren, ...).

Ook met de andere scholen uit de gemeente is het zinvol samenwerken om bijvoorbeeld ervaringen uit te wisselen.

Vergeet ook niet de bibliotheek te betrekken. Via onder meer de Taalpunten Nederlands hebben zij ook heel wat te bieden aan de laaggeletterde ouder. Daarnaast vormt een uitstap naar de bibliotheek samen met ouders en leerlingen een leuke uitstap voor hen samen en kan dit de ouderbetrokkenheid stimuleren.

De week van de geletterdheid

Werd je geïnspireerd om een samenwerking aan te gaan met een partner om het geletterdheidsbeleid op jouw school of binnen jouw ouderwerking vorm te geven? Wil jij dit op jouw beurt delen met anderen? En verder blijven bijleren? Registreer jouw actie dan zeker via [De week van de Geletterdheid](#).

De week van de geletterdheid is onder meer een initiatief van Federatie Basiseducatie en Onderwijs Vlaanderen met als doel breed te sensibiliseren over geletterdheid. Daarnaast wil men ook inspireren door het delen van goede praktijken. De week van de Geletterdheid vindt jaarlijks plaats in september. Steeds wordt een ander thema in de kijker geplaatst.

Nog meer inspiratie vind je ook op het [Platform Geletterdheid](#).

In de praktijk

De zoektocht naar goede praktijken was niet altijd even gemakkelijk. Heel wat scholen zetten reeds in op taal en communiceren. Er zijn voldoende voorbeelden te vinden waarbij op een impliciete manier 'iets' gedaan wordt rond geletterdheid. Via deze brochure willen we herkenbare, aanspreekbare en succesvolle voorbeelden van geletterdheidsondersteuning bij ouders meegeven. Elk goed praktijkvoorbeeld moest daarbij ook voldoen aan de voorwaarde dat de ondernomen acties duidelijk kaderden in het schoolbeleid rond ouderbetrokkenheid. Deze link bleek niet altijd vanzelfsprekend.

Daarnaast draait geletterdheid om meer dan enkel taal, maar scholen worden meestal net geconfronteerd met het talige aspect. De voorbeelden die hierna volgen, leggen dan ook voornamelijk nadruk op het talige luik. Het digitale luik komt soms aan bod via het gebruik van Smartschool. Maar gecijferdheid en probleemoplossende vaardigheden komen in die zin minder voor.

SBSO De Mast en Basiseducatie laten laaggeletterde ouders kennismaken met de school en de ouderraad

[Lees deze fiche na op de website](#)

Concrete realisatie

SBSO De Mast Kasterlee werkte samen met Basiseducatie Kempen een schoolspecifiek lessenpakket uit voor een kerngroep van GOK-ouders. Deze lessen hadden tot doel Nederlands te leren door te participeren. De thema's werden gekozen op basis van de noden en wensen van de ouders en het schoolteam. Ook de ouderwerking werd betrokken en enkele ouders die les volgden sloten zich aan bij OV5 (de ouderraad van SBSO De Mast).

Volgende onderwerpen kwamen aan bod in het lessenpakket:

- Sessie 1: de structuur van het buitengewoon onderwijs, de opleidingsvormen, het schoolreglement, ..
- Sessie 2: de agenda, de communicatie en het 'kaartensysteem' van SBSO De Mast
- Sessie 3: de ouderraad
- Sessie 4: brieven van de school en Smartschool
- Sessie 5: klasbezoek en ontdek de talenten van je kind

De lessen werden steeds concreet en contextspecifiek ingevuld. Elke les werd voorbereid en gegeven door een NT2-lesgever van Basiseducatie, gespecialiseerd in lesgeven aan laaggeletterde volwassenen. Er was tegelijkertijd steeds iemand van het schoolteam, die thuis is in het onderwerp, aanwezig. De materialen die gebruikt werden in de les waren steeds materialen zoals de ouders ze ook ontvingen van de school: bijvoorbeeld het Smartschoolplatform van de school met de eigen login, brieven die in de week voorafgaand aan de lessen werden verstuurd, de ouderraad vergaderde op zijn normale manier, ...

Context van de school (ligging, publiek, grootte, ..)

SBSO De Mast heeft een vestiging in Kasterlee en in Merksplas. In Kasterlee ligt op dezelfde campus ook een MPI. Daarnaast heeft het MPI nog vestigingen in Tielen, Retie en Herentals. Heel wat leerlingen zitten op internaat van de school in Beerse.

SBSO De Mast Kasterlee heeft een groot aandeel GOK-leerlingen.

Geschiedenis en verloop

Het GOK-team van SBSO De Mast was op zoek naar een manier om ook de moeilijk bereikbare ouders, waar vaak een taalbarrière speelde, gemakkelijker te betrekken op de school van hun kind. Enerzijds om de ouders taalkundig versterken, anderzijds om hen vertrouwd te maken met de werking zodat de stap naar school kleiner werd. Via een persoonlijk contact leerde men de werking van Basiseducatie kennen en besliste men dat beide elkaar konden versterken in hun werking. Centra Basiseducatie hebben immers doorheen de jaren heel wat expertise opgebouwd omtrent laaggeletterde volwassenen. In een eerste open gesprek werd beslist een project op maat van de eigen school uit te schrijven. De school heeft een groot aantal GOK- leerlingen. Om te kunnen starten met een hanteerbare groep, besloten ze zich te focussen op een kerngroep. De mama's zonder diploma secundair onderwijs op zak en waar de thuistaal niet Nederlands is.

De school voerde een charmeoffensief naar de kerngroep van GOK-ouders. Een 12-tal ouders werden uitgenodigd om een algemene infosessie over het project te volgen. Ze werden ontvangen in de school en verwelkomd met een koffie, koekjes, soep en op maat gemaakte filmpjes.

Evaluatie

De werking van het GOK-team is nu beter gekend bij de ouders en het schoolteam. Ouders weten nu veel beter wie aan te spreken bij bepaalde vragen. Ook het schoolteam weet met welke projecten of voor welke ondersteuning zij bij het GOK-team kunnen aankloppen.

Door iedereen van meet af aan te betrekken bij het project is er bij het volledige schoolteam draagvlak gecreëerd en vinden vernieuwingen sneller ingang.

Het schoolteam, de ouderraad en het Centrum voor Basiseducatie hebben door de unieke intensieve samenwerking zelf ook veel geleerd. Het doel was de ouders betrokken te krijgen, maar het proces ernaartoe heeft zoveel meer opgebracht. Vanzelfsprekendheden werden weggewerkt en er werd een kans geboden om elkaar echt te begrijpen.

De GOK-kernouders, vroeger zo moeilijk te bewegen om naar school te komen, zijn nu talrijker aanwezig op het oudercontact. Het vertrouwen naar de school toe is gegroeid.

Opvolging

De lessenreeks was nog maar de start van het project. Nu moet er gekeken worden waar de veranderingen nog kunnen worden bijgestuurd, welke verbeteringen nog kunnen, hoe de ouders die nu bereikt werden kunnen behouden blijven,

Er kan in de toekomst bijvoorbeeld ook een 'brugfiguur' aan de lessen

Iedereen mee met het ABC?

deelnemen. Dit is dan een mama of een papa met een kind in dezelfde klas of opleidingsvorm, maar die in principe geen nood heeft aan de inhoud van de lessen. Samen kunnen de ouders dan wel leren van elkaar en elkaar leren respecteren.

Concrete tips voor wie ook aan de slag wil

- Samenwerken met externe partners is heel waardevol. Er worden leuke contacten gelegd en tegelijkertijd leert men de werking van heel wat organisaties kennen. Op deze manier wordt ook duidelijk waar de organisaties elkaar kunnen ondersteunen.
- Durf blijven aandringen bij je ouders. Een brief is vaak niet voldoende. Geef herinneringen mee via stickers in de agenda, telefoneer, ga in gesprek, ...

Contact

Wil je graag meer info, neem dan contact op met de school via het GOK-team, gok@demast.be of 014 85 52 00

Conversatietafels bieden anderstalige ouders oefenkansen Nederlands

[Lees deze fiche na op de website](#)

Concrete realisatie

Basisschool De Kleine Geuzen organiseert in samenwerking met het Huis van het Nederlands Brussel conversatietafels. Twee ouders leiden samen met de zorgcoördinator een conversatietafel. Anderstalige ouders die al een beetje Nederlands kennen, krijgen hier de kans om samen Nederlands te oefenen. Vaak ervaren deze ouders drempels om Nederlands te spreken op andere plaatsen. De conversatietafel biedt een veilige plek om Nederlands verder te oefenen en ook om andere ouders te ontmoeten.

Context van de school

Basisschool De Kleine Geuzen is een nieuw opgerichte basisschool sinds september 2012. De school is in opbouw en telt momenteel een 160-tal leerlingen. De meerderheid van de leerlingen woont in Jette. Een tweede groot rekruteringsgebied zijn de naburige gemeenten Laken, Sint-Jans-Molenbeek en Ganshoren. Het ouderpubliek is zeer gemengd. Een aantal leerlingen komen uit een gezin waar minstens 1 van de ouders Nederlands spreekt. Daarnaast zijn er ook heel wat gezinnen waar thuis enkel Frans wordt gesproken en enkele gezinnen waar de thuistaal niet Nederlands of Frans is. Er is ook een grote mix van nationaliteiten. De school vormt op deze manier een afspiegeling van de buurt. De school is gevestigd in een groene omgeving, net naast het Koning Boudewijnpark.

Geschiedenis en verloop

BS De kleine Geuzen zet reeds sterk in op ouderbetrokkenheid en – participatie. Directie en schoolteam zijn gemakkelijk bereikbaar. Ouders zetten vlot de stap naar de school voor vragen. De school heeft ook een schoolraad en een oudercomité. Toch was het schoolteam op zoek om nog iets extra te doen voor de ouders met een focus op Nederlands oefenen. Door positieve ervaringen van de kleuterjuffen met het organiseren van een praatcafé voor de wintervakantie, gingen zij op zoek naar andere initiatieven om de ouderbetrokkenheid te vergroten. Via een flyer waren een aantal leerkrachten op de hoogte van het aanbod van het Huis van het Nederlands Brussel en nam de directeur contact op. Tijdens een pedagogische studiedag voor het volledige kleuterteam, schetsten enkele medewerkers van het Huis de bedoeling en de opzet van een conversatietafel. Het doel om het gebruik

van Nederlands te stimuleren door ouders op een gezellige manier met elkaar in contact te brengen, sloot naadloos aan bij wat de school zocht. Het schoolteam was overtuigd, de volgende stap was het zoeken van ouders die wensten deel te nemen. De school zette al haar communicatiekanalen in voor de werving van zowel de deelnemende ouders als de ouders die de tafel mee begeleiden: flyers, bord aan de schoolpoort, nieuwsbrief, persoonlijk aanspreken, ... Bij de communicatie was het belangrijk om ouders te overtuigen dat dit geen lessen Nederlands waren, want dat bleek in het begin een misverstand te zijn.

Er werden twee ouders gevonden die graag een reeks van 6 conversatietafels wilden begeleiden, die dit overdag konden uitvoeren en die de Nederlandse taal goed beheersen. De ouders en zorgcoördinator, die samen de tafels verzorgden, werden vooraf en tijdens steeds ondersteund door de medewerkers van het Huis van het Nederlands Brussel. De medewerkers woonden steeds de conversatietafels bij en gaven tips over heldere communicatie, transparante woorden, ... Tegelijkertijd konden zij de gang van het gesprek mee bewaken.

De ouders werden bevraagd over de momenten die hen het beste zouden passen om te kunnen deelnemen. Zo werd een conversatietafel steeds georganiseerd aansluitend op de momenten dat de ouders hun kinderen naar school brengen of oppikken. Georganiseerd in de voor- of namiddag zorgde ervoor dat de deelnemersgroep er bij elke tafel iedere keer anders uitzag. Soms waren er 8 deelnemers, andere keren 15.

De thema's van de tafels werden gekozen door zowel de deelnemende ouders als de ouders die begeleidden en de zorgcoördinator. Ook de materialen die gebruikt werden om een thema in te leiden waren zeer divers: een artikel uit Bruzz, de voedingsdriehoek, De materialen werden aangeleverd door het Huis, soms door de groep zelf.

Evaluatie

Leerkrachten en ouders zijn allen enthousiast zowel over de conversatietafels als over de samenwerking met het Huis van het Nederlands Brussel.

De doelstelling, om mensen over de drempel te halen om Nederlands te durven spreken en tegelijkertijd andere ouders te ontmoeten, wordt door de conversatietafels zeker bereikt. De deelnemende ouders konden op deze manier een netwerk vormen dat buitenschools vaak nog ontbreekt. Ook de 'stillere' ouders, de ouders die de school anders weinig zag of hoorde, komen nu spontaner naar school en babbelen gemakkelijker mee op oudercontacten, ... Ouders die reeds in het oudercomité zetelen namen ook deel aan de tafels. Dit duidt dat dit project zeker een extraatje biedt op wat de school anders al voorziet voor ouders.

Het schoolteam leert op deze manier ook de talenten van de ouders

ontdekken en kan hier op inspelen wanneer ze specifieke vragen of projecten in gedachten hebben.

De samenwerking met de medewerkers van het Huis verliep van in het begin zeer vlot en in een open sfeer. Bij vragen waren zij steeds snel bereikbaar. Wie welke rol ging opnemen in de samenwerking was ook steeds van bij de start duidelijk. Er werden concrete afspraken op papier gemaakt.

Opvolging

Door deze positieve ervaring wil basisschool De Kleine Geuzen dit project graag volgend jaar verder zetten. De bedoeling is om per trimester een reeks van 6 conversatietafels te laten plaatsvinden.

Concrete tips voor wie ook aan de slag wil

- Betrek het Huis van het Nederlands bij de opstart van de conversatietafels. Zij hebben heel wat expertise in huis. Zij geven je de do's and don'ts voor een geslaagde conversatiegroep mee. In een vorming leren zij de begeleiders hoe ze een gesprek stimuleren en gaande houden. De eerste conversatietafels worden samen voorbereid, georganiseerd en geëvalueerd zodat je als school nadien een goede basis hebt om het project zelf verder te zetten.
- Maak gebruik van verschillende communicatiekanalen om ouders warm te maken voor het project. Ouders persoonlijk aanspreken neemt al heel wat drempelvrees weg.
- Zorg ervoor dat alle ouders weten waar en wanneer de conversatietafel plaatsvindt: via affiches, flyers, website. Aan de schoolpoort kan je een bord plaatsen met dag, uur en plaats van de conversatietafel.
- Organiseer de conversatietafels best aansluitend op de momenten dat de ouders hun kinderen naar school brengen of oppikken.
- Organiseer de conversatietafels in een gezellige ruimte bij een tasje koffie zodat ouders dit niet ervaren als lessen Nederlands. Communiceer dit ook duidelijk.
- Zorg voor een gemoedelijke sfeer waar de focus ligt op het gezellig samen zijn, samen Nederlands praten over alledaagse onderwerpen zoals de actualiteit, activiteiten op school, gezonde voeding,

Contact

Wil je graag meer info, neem dan contact op met de school via Greetje Smekens, 02/479 26 82.

Basisschool Ring Roeselare ondersteunt anderstalige ouders via een buddy

[Lees deze fiche na op de website](#)

Concrete realisatie

Het project 'Taalbuddy's' ontstond vanuit het idee om als school werkelijk inclusief onderwijs aan te bieden aan alle leerlingen ongeacht de drempels die ze ervaren. Om dit te kunnen realiseren worden ouders, de buurt en alle andere betrokken partners hier maximaal in meegenomen. Heel wat leerlingen spreken thuis een andere taal dan het Nederlands. Hun ouders ervaren een taalbarrière wanneer zij contact zoeken met de school en andere organisaties. Het werken met buddy's is een manier om het gezin extra te ondersteunen en te betrekken op de schoolloopbaan van de leerling. BS Ring streeft ernaar om vooral heel betrokken buddy's in te schakelen. Hiervoor wordt een netwerk opgesteld dat vooral aangestuurd wordt vanuit het oudercomité. Binnen het oudercomité komen de buddy's samen en wordt er besproken hoe er concreet hulp geboden kan worden. Dit vertrekt vanuit bijeenkomsten op school waarbij de nieuwe ouder en buddy worden uitgenodigd, daar worden de krijtlijnen uitgetekend en dienen bestaande buddy-partnerschappen als voorbeeld. Meestal volgen zeer snel huisbezoeken en concrete acties binnen de leefwereld van de nieuwkomers. Zowel buddy als ondersteunde nieuwkomer weten heel duidelijk dat het buddieschap vrijblijvend is. Binnen het partnerschap wordt bepaald hoe ver men gaat, hoeveel men prijs geeft binnen zijn eigen grenzen van privacy. De rol van elke buddy is anders: dit gaat van hele praktische zaken (bijvoorbeeld : waar koop ik vuilniszakken van de stad ? Wanneer en waar dien ik vuilnis buiten te zetten ? ...) tot heel persoonlijke zaken (bijvoorbeeld : mee begeleiden van ouders tijdens een gesprek CLB voor hun kind dat als vluchteling een trauma heeft opgelopen).

Een buddy is een ouder met expertise ter zake. Het huidige profiel van de buddy's ziet er momenteel als volgt uit :

- Ouders die zelf als anderstaligen in Roeselare terecht kwamen en bijgevolg ervaringsdeskundige zijn
- Ouders die een gemeenschappelijke taal spreken en die bijgevolg deel uitmaken van een netwerk/taalgemeenschap in Roeselare
- Ouders uit het oudercomité die zich engageren om ALLE ouders maximaal te betrekken in het schoolgebeuren
- Leerkracht AN die binnen haar lesopdracht ook huisbezoeken verzorgt en hierbij ook het buddieschap aanstuurt.

Context van de school

Basisschool Ring Roeselare telt 180 leerlingen die hun roots hebben in 24 verschillende landen. De school streeft naar het bieden van een warme context waardoor nationaliteiten en culturen in diversiteit samensmelten en waardoor kinderen de kans krijgen om maximaal te ontwikkelen en te leren. Alle leerlingen uit de buurt zijn welkom zodat kinderen samen kunnen opgroeien, dicht bij huis, in een school waar iedereen welkom is. Hierbij wordt een duidelijke verbinding met de thuissituatie gemaakt zodat ook ouders zich maximaal betrokken voelen.

De school kan ook rekenen op een oudercomité. De ouders van het oudercomité werken vooral aan de laagdrempeligheid van de school. BS De Ring staat bekend als een open school waar iedereen terecht kan. Naast de vele hand- en spandiensten vormt het oudercomité ook echt een netwerk dat andere ouders occasioneel betreft. Het voordeel hiervan is dat bepaalde ouders zich wel betrokken voelen zonder dat ze echt de druk voelen om lid te worden van een vereniging met een bijkomende druk van veel vergaderingen. Er wordt sterk ingezet op de talenten van de verschillende ouders. Ouders worden persoonlijk aangesproken voor zaken waar ze in uitblinken. Het oudercomité werkt samen met de leerlingen(raad). De leerlingen maken hun ouders warm om te participeren waar ze goed in zijn. Het is geen vaste groep, maar een groep die in beweging is. Zo heeft niemand het gevoel dat het “altijd dezelfde mensen zijn die hun steentje bijdragen”.

Geschiedenis en verloop

Basisschool Ring zag geleidelijk aan haar publiek veranderen. De huidige vluchtelingenstroom maakte deze verschuiving duidelijker dan ooit. Om maximale ontwikkelingskansen te bieden aan iedere leerling, zet de school in op een sterke interactie met en betrokkenheid van het gezin van ieder kind. Het idee van buddy-schap is ontstaan na een algemene vergadering van de Stad “Roeselare helpt”. Deze vergadering kwam er naar aanleiding van de vluchtelingstroom en werd georganiseerd om de inwoners van Roeselare te sensibiliseren en te betrekken. De stad Roeselare riep op om buddy's te gaan inschakelen. Toen kwamen BS Ring tot de vaststelling dat er op school al veel buddy's bestonden. Ouders die andere ouders mee begeleidden naar school, hielpen bij concrete vragen of het invullen van bepaalde formulieren, Onder leiding van de directeur werd toen initiatief genomen om wat er al bestond formeel te maken en vooral om iedereen hierbij te gaan betrekken. Leerkrachten werden geïnformeerd, schoolraad, oudercomité en leerlingenraad werden betrokken. De ouders werden geïnformeerd via een gezamenlijke vergadering van de schoolraad en het oudercomité, via de

nieuwsbrief en het informatiekraantje. Het project is een agendapunt op iedere vergadering van het oudercomité en de leerlingenraad. Bij nieuwe inschrijvingen en bij concrete noden blijven de directeur, de zorgcoördinator en de leerkracht AN hierin uiteraard sleutelfiguren. Zij spreken de ouders aan om deel te nemen aan dit project. De directeur en de zorgcoördinator volgen alles ook op en koppelen regelmatig terug zodat alles binnen de draagkracht van de buddy blijft.

Evaluatie

Er zijn momenteel een vijftal buddy's actief in verschillende gezinnen. Dit zorgt voor zeer mooie resultaten en vooral voor het gevoel van veiligheid bij deze gezinnen en maximale betrokkenheid in de school. De school ziet belangrijke netwerken ontstaan die resulteren in nieuwe inschrijvingen in de school. Heel soms klikt het niet tussen de gevormde duo's en wordt er gezocht naar nieuwe samenstellingen. Meestal ontstaan duurzame vriendschappen en moet de school maar zelden ingrijpen. De directeur blijft ten allen tijde aanspreekpunt voor zowel de buddy als voor het ondersteund gezin.

Niet ieder gezin staat open voor het buddy-schap. De school zelf doet dan zijn uiterste best om deze mensen de nodige steun te bieden maar slaagt daar niet altijd in. Volgend jaar stapt de school in een project met de stad om deze gezinnen beter te kunnen ondersteunen.

Opvolging

Tweewekelijks op woensdagnamiddag wordt op school het TATERATELIER georganiseerd. Via het tateratelier hopen ze dat ouders die het buddy-schap misschien "te dicht" vinden, toch hun weg vinden naar meer betrokkenheid in school. Het Tateratelier is een project waarbij spelenderwijs de taalvaardigheid van kinderen wordt vergroot. Door ongeremd te mogen spelen, experimenteren en te ontdekken vergroot hun leefwereld. Er wordt gewerkt met vaste thema's. Elk thema bestaat uit twee taalstimulerende activiteiten, een uitstap en een ouder-kind activiteit. Voor ouders creëert de school een plaats waar ze andere ouders kunnen ontmoeten. In een ongedwongen sfeer wordt er over opvoeden, vrije tijd, ... gepraat. Regelmatig zullen er ook activiteiten voor de kinderen mét hun ouders georganiseerd worden: kooknamiddag, creatief aan de slag, uitstap naar de kinderboerderij, ... Het tateratelier wordt geleid door de stad, leerkrachten ondersteunen vrijwillig en de school biedt de accommodatie.

Iedereen mee met het ABC?

Concrete tips voor wie ook aan de slag wil

- Zorg er in eerste instantie voor dat zoveel mogelijk partijen betrokken zijn: leerkrachtenteam, ouders, leerlingen moeten goed op de hoogte zijn van het project.
- Vrijblijvendheid is hier het sleutelwoord. Niets moet, alles kan zolang de betrokken partijen zich er kunnen in vinden. Het is ook geen vereiste om op iedere vergadering aanwezig te zijn. Wie kan bijdragen, draagt bij.
- Zorg ervoor dat het project niet “te zwaar” wordt : iedere vorm van participatie, hoe groot of hoe klein die ook is, is PARTICIPATIE en wordt gesmaakt.

Contact

Wil je graag meer info, neem dan contact op met de school via Conny Wallyn, bs.roeselare.ring@g-o.be of 051 27 27 72

Europaschool Genk werkt samen met lokale partners om ouders te versterken

[Lees deze fiche na op de website](#)

Concrete realisatie

Europaschool Genk werkt samen met verschillende lokale organisaties om ouders te versterken in hun rol bij opvoeding en onderwijs.

Een eerste partner is het Centrum Basiseducatie LiMiNo waarmee de school twee trajecten lopen heeft.

- Tijdens taallokaal gaat een ervaren NT2 lesgeefster aan de slag met de communicatie van de school bijvoorbeeld de agenda, hoe een inschrijfstrook invullen, leren vragen stellen aan de leerkracht, een interview met de directeur ... De ouders worden getraind op specifieke vaardigheden die nodig zijn in de interactie met de school.
- Gezinsleren focust op de interactie tussen ouder en kind. Ouders krijgen eerst 2 uurtjes theorie en gaan nadien een uurtje met hun kleuter aan de slag.

De opvoedingswinkel en Kind & Taal vzw verzorgen samen Instapje + waar ouders meegenomen worden in de thema's die in de lessen van hun kind aan bod komen. Zo krijgen ze bijvoorbeeld knutselmateriaal mee naar huis waar ze samen met hun kind kunnen oefenen op wat later ook in de les aan bod zal komen.

Samen met het Huis van het Kind worden moedergroepen verzorgd. Maar sinds deze niet meer plaatsvinden op school is de interesse sterk afgenomen.

Geschiedenis en verloop

De school ging in zee verschillende partners omdat ze een zekere noodzaak aanvoelden. Ouderbetrokkenheid binnen een open school heeft steeds op de eerste plaats gestaan, maar de taalbarrière werd te groot om de vooropgestelde doelen te halen. In het kader van brede school was het opzetten van lokale samenwerkingsverbanden dan ook een eerste logische stap.

Taallokaal wordt nu al verschillende jaren tweemaal georganiseerd op school. Dit aanbod ontstond zowel op vraag van de school als van de ouders. De ouders wilden graag taallessen volgen, maar het centrum is niet altijd gemakkelijk te bereiken en ook de gemengde groepen (aanwezigheid van mannen) vormden vaak een drempel. Daarnaast vond de school het belangrijk een partner te zoeken met voldoende expertise naar deze doelgroep, meer bepaald laaggeschoolde volwassenen.

Op voorstel van het Centrum Basiseducatie startten ze een drietal jaar geleden ook met gezinsleren. Tien voormiddagen komen de mama's met een kind in de derde kleuterklas naar school om aan de slag te gaan rond opvoedingsondersteuning. In het laatste deel van de les komen de kleuters erbij zodat de mama's de theorie meteen in praktijk kunnen omzetten. Instapje + bouwt verder op Instapje, een voorschools traject. Veel ouders van de school maakten dus al kennis met deze methode via de kinderopvang.

Evaluatie

De ouders evalueren het aanbod positief. Toen taallokaal een jaar niet kon plaatsvinden, kwamen de ouders zelf vragen naar de lessen en waarom er dit jaar geen aanbod was. Ouders geven aan te appreciëren dat de lessen plaatsvinden op school. Dit levert voordelen op naar verplaatsingen toe, maar ook dat de school snel gekend terrein wordt. Ouders vinden het gemakkelijker de stap naar school te zetten voor andere vragen, problemen, Een evolutie die ook de school opmerkt. Ouders komen nu bijvoorbeeld veel sneller hulp vragen bij het invullen van de formulieren voor studietoelage, stellen sneller vragen aan de leerkrachten, ... De school ondervindt ook dat alle projecten een betere interactie tussen ouder en kind teweeg brengen. Ouders die de lessen niet volgen gebruiken taal bijna enkel om het gedrag van hun kind te corrigeren. Dit terwijl je met taal ook net je kind kan boeien. Er wordt ook veel aandacht geschonken aan het versterken en gebruiken van de thuistaal.

Nu de lessen al enkele jaren georganiseerd worden, is het belangrijk niet vast te roesten in een bepaald patroon. Zo kan een doorschuifstelsel van lesgevers misschien een frisse wind brengen in de lessen.

Opvolging

Voor de school is dit een absolute win-winsituatie. Doordat de projecten al verschillende jaren vlot lopen, komen de meeste ouders spontaan af op het aanbod. Ook de jarenlange samenwerking met CBE maakt dat de organisatie vrij vlot verloopt. Een minimale inspanning met een grote winst.

Contact

Wil je graag meer info, neem dan contact op met de school via Hubert Crals, directie@europaschool.telenet.be of 089 35 53 35

In basisschool Kompas Wetteren gaan Kleuters en Ouders Met Prentenboeken Aan de Slag

[Lees deze fiche na op de website](#)

Concrete realisatie

In de loop van het schooljaar 2016 – 2017 wil basisschool Campus Kompas van start gaan met verteltassen. Tijdens dit schooljaar wordt alles in gereedheid gebracht voor een sterke start. Hiervoor namen ze deel aan een project van de Koning Boudewijnstichting via het Fonds van Bpost voor Alfabetisering.

Momenteel zijn al 2 boeken uitgewerkt: Rupsje Nooit Genoeg en Kikker in de kou. Elke verteltas bevat een boek, een USB-stick met een gedigitaliseerde versie van het boek, een handleiding en enkele activiteiten voor ouders om samen met hun kind(eren) te spelen. Het idee om het uitlenen van iPads mogelijk te maken, wordt verder onderzocht.

Context van de school

Basisschool Campus Kompas Wetteren telt twee vestigingen: Campus Kompas met een kleuter- en lagere afdeling en 't Klimopje met enkel een kleuterafdeling. Samen tellen beide vestigingen ongeveer 387 leerlingen, waarvan veel leerlingen met SES- kenmerken. Heel wat kinderen spreken thuis een andere taal dan het Nederlands. 64% van de mama's hebben geen secundair diploma.

Geschiedenis en verloop

Het idee ontstond bij één van de kleuterjuffen die haar eindwerk rond verteltassen maakte. Het ontwikkelen van verteltassen past volledig binnen het taalbeleid van de school en de nadruk die de school legt op ouderparticipatie.

In samenwerking met PBD GO! werd in de klassen een project opgezet rond taalverrijking via boeken. Men vertrekt vanuit een boek om de rest van de les vorm te geven. De leerkrachten worden hierin geprofessionaliseerd. De verteltassen kunnen binnen dit project worden ingeschoven.

Om dit project vorm te geven ging een deel van het schoolteam op bezoek in een GO! basisschool in Brussel die al jaren werkt rond voorlezen en verteltassen. Na verloop van tijd voorziet men ook een samenwerking met het kinderdagverblijf op de campus, met de plaatselijke bibliotheek, de lokale afdeling van Kind & Gezin, Dit allemaal om zoveel mogelijk ouders te laten kennismaken, te betrekken en te sensibiliseren.

Opvolging

Het project wordt gedragen binnen de verschillende geledingen van de school. Zo is het beleidsteam belast met het maken van het financiële plaatje en het bewaren van het overzicht. Bij de leerkrachten is de draagkracht momenteel nog beperkt. Het team wordt wel betrokken bij het aanleveren van titels, maar het zijn vooral de zorgjuffen die momenteel trekker zijn. Zij worden 2 uurtjes per week vrijgemaakt om het project verder uit te tekenen. Na verloop van tijd zullen de leerkrachten en de zorgjuffen verantwoordelijk zijn voor het uitlenen van de tassen.

De ouders worden warmgemaakt en betrokken op oudercontacten en tijdens een info-avond over Samen Beter Lezen. Er is ook een oudervereniging op school maar tot op heden hebben zij nog geen rol te spelen binnen dit project. Er wordt gekeken in welke mate hun laagdrempelige activiteiten kunnen ingezet worden om het project mee bekend te maken bij alle ouders.

Contact

Wil je graag meer info, neem dan contact op met de school via Sven Geenens, basisschool@campuskompas.be of 09 365 60 30

Basisschool Veltwijck zorgt voor schrijf- en leesplezier bij jong en oud

[Lees deze fiche na op de website](#)

Concrete realisatie

De leerlingen van het lager onderwijs van basisschool Veltwijck gaan creatief aan de slag met verhalen die ouders lezen en jureren. Per school wordt een Pluimjury samengesteld uit ouders. De Pluimjury leest alle verhalen van de leerlingen van de eigen school, stelt een top 3 samen en stuurt deze verhalen door naar de regionale jury. De regionale jury kiest uit alle inzendingen twee winnaars per leeftijdscategorie waarvan 1 leerling met als thuistaal Nederlands en 1 leerling waar de thuistaal niet Nederlands is. Alle kinderen en ouders worden uitgenodigd op een groot slotfeest waar de winnaars bekend gemaakt worden. Nadien worden de winnende verhalen gepubliceerd in het Grote Pluimboek.

Context van de school

Basisschool Veltwijck trekt voornamelijk kinderen aan uit de wijk omdat de school moeilijk bereikbaar is met het openbaar vervoer. De school vormt een afspiegeling van de buurt die voornamelijk bestaat uit tweeverdieners met een hoger opleidingsprofiel. De lagere school telt een 150-tal leerlingen.

Ouderbetrokkenheid en –participatie worden sterk gestimuleerd door het schoolteam. Er zijn verschillende mogelijkheden voor ouders om te participeren op school. De talenten en interesses van ouders staan hierbij centraal.

Op woensdag kan de school rekenen op enkele vaste lees(groot)ouders. Zij lezen niet zelf voor, maar begeleiden een groep leerlingen die voorlezen aan elkaar. De (groot)ouders worden ondersteund door de zorgcoördinator die tips en materialen geeft om de begeleiding vlot te laten verlopen.

Wekelijks staat ook een groepje ouders in voor het schillen van fruit om het mogelijk te maken iedere leerling van een vers stukje fruit te voorzien. Een papa verzorgt de moestuin.

Een enthousiaste oudervereniging organiseert een lichtjeswandeling van de kleuters, een carnavalsfuif voor de lagere school, een kerstmarkt, een quiz voor ouders, een oudercafé na de infoavond, Ook helpen zij jaarlijks mee de familiedag (schoolfeest) een succes te maken.

Geschiedenis en verloop

De schrijfwedstrijd De Wondere Pluim ontstond uit een idee van een mama uit een Antwerpse school die leerlingen, met nadruk op allochtone leerlingen,

warm wou maken voor taal. De wedstrijd wordt nu ook georganiseerd in Genk, Hasselt en Maasmechelen. Meer lezen over het ontstaan van dit initiatief doe je op de website van [De Wondere Pluim](#).

Een tiental jaar geleden maakte basisschool Veltwijck de keuze voor creatief schrijven het hele schooljaar door in plaats van opstellen of schrijfopdrachten die kinderen weinig inspireren. Het project van de Wondere Pluim paste helemaal binnen deze keuze. Alsook de deelname aan andere schrijfwedstrijden zoals bijvoorbeeld de Junior Journalist wedstrijd van het Davidsfonds. Het wedstrijdelement wordt steeds zoveel mogelijk geminimaliseerd. Het draait om deelnemen en om anderen te kunnen laten proeven van de talenten van de leerlingen.

Elk jaar staat de eerste woensdag na de krokusvakantie in het teken van de Wondere Pluim. Het schrijven gebeurt bewust niet in de klassen, maar vindt plaats in de refter zodat het losgekoppeld wordt van het lesgebeuren en niet gezien wordt als een verplichte opdracht. Iedere leerling krijgt de kans om zelf te kiezen hoeveel tijd (maximaal 3 uren) nodig is om zijn of haar verhaal te schrijven. Wie tien minuutjes wil schrijven kan dat, wie twee uren wil schrijven kan dat ook. Plezier vinden in schrijven staat voorop.

Het samenstellen van de top 3 door de Pluimjury bouwt op hetzelfde principe verder. Het leesplezier, het creatieve, de vindingrijkheid van de verhalen primeren bij de keuze. Er wordt niet gekeken naar taalfouten of foute zinsconstructies. De ouders weten niet van wie welk verhaal komt om onpartijdig te kunnen stemmen. Ieder jurylid bereidt de vergadering voor door de verhalen door te lezen en een eigen top 3 samen te stellen. Ouders die er die avond niet kunnen bijzijn, stellen op voorhand ook een top 3 samen en geven deze mee aan een ander jurylid. Zo wordt elke stem geteld. Ieders top 3 wordt geturfd en op deze wijze worden de finaleplaatsen toegekend. De leerlingen worden de dag nadien op de hoogte gesteld wiens verhaal doorgaat naar de volgende ronde.

Na afloop van de wedstrijd geeft basisschool Veltwijck elk verhaal van elk kind een plaats. De verhalen worden per klas gebundeld zodat deze verder leven in de klas. De verhalen die de Pluimjury nomineerde worden ook in het groot uitgehangen in de refter. Dit schooljaar (2015-2016) werd de top 3 ook gepubliceerd op Gimme. Zo kunnen ouders en kinderen samen de verhalen lezen.

Evaluatie

De kinderen, het schoolteam en de ouders kijken jaarlijks reikhalzend uit naar de schrijfwedstrijd. Doorheen de jaren is de wedstrijd een vast gegeven geworden. Het enthousiasme bij de leerlingen is groot. Dit schooljaar namen 109 van de 150 lagere school leerlingen deel aan de wedstrijd. Ook aan enthousiasme bij de ouders geen gebrek. Elk jaar melden ouders van kleuters, die nog niet deelnemen aan de wedstrijd, zich aan. Ook ouders van

Iedereen mee met het ABC?

de oudervereniging stellen zich jaarlijks kandidaat. Binnen de Pluimjury is een hechte band ontstaan. Elk jaar opnieuw is de school tevreden over het verloop van de wedstrijd. Daarnaast past de deelname aan de Wondere Pluim naadloos in het schoolwerkplan en de keuze van de school voor creatief schrijven. Ook de leerlingen vinden inspiratie in de wedstrijd. Een oud-leerling die een boek uitbracht in eigen beheer, schonk de school een exemplaar met de boodschap dat basisschool Veltwijck de motivatie had geleverd om te blijven schrijven.

Concrete tips voor wie ook aan de slag wil

- Het is voor de leerlingen en hun ouders belangrijk om te kaderen dat het hele gebeuren gaat om graag schrijven en laten zien wat je kan.
- Voorzie een kleinigheidje voor elke deelnemende leerling. Vanuit de organisatie van de wedstrijd krijgen ze sowieso een potlood. De school voorziet hiernaast nog een pluimpje. Dit om ieders inzet te belonen.

Contact

Wil je graag meer info, neem dan contact op met de school via Bianca Krinstinsky, veltwijck@antigon.be of 03 645 10 33.

BS De Vlinder werkt samen met de gemeente rond taal

[Lees deze fiche na op de website](#)

Concrete realisatie

Basisschool De Vlinder in Dilbeek werkt nauw samen met de gemeente en andere scholen binnen de gemeente rond allerlei onderwijsgerelateerde materies. De directeur zit regelmatig samen met de schepenen van onderwijs en de coördinerend directeur van het vrij net. Daarnaast zetelt een SES-leerkracht van de school in de Werkgroep Taal die opgericht werd binnen een project rond kinderarmoede. Binnen deze overlegstructuren wisselt men regelmatig ervaringen uit en tekent men samen projecten uit die voor elke school apart moeilijk te realiseren zouden zijn. Onder meer het Centraal AanmeldingsRegister (CAR), een gemeenschappelijk taalbeleid, het kinderarmoedecharter en taalrugzakjes kwamen op deze manier tot stand.

Context van de school

Dilbeek telt ongeveer 20% indicatorleerlingen. De school vormt een weerspiegeling van de gemeente. Het ouderpubliek bestaat voornamelijk uit Nederlandstalige gezinnen of tweetalige gezinnen waar minstens 1 van de ouders Nederlands spreekt.

Geschiedenis en verloop

De samenwerking met de gemeente loopt op alle vlakken steeds heel vlot. Toen de vraag gesteld werd naar medewerking in de Werkgroep Taal werd er meteen volmondig ja geantwoord. De werkgroep ontstond vanuit een oproep naar een project rond kinderarmoede en loopt nu al een drietal jaar. In het eerste jaar werd er een kinderarmoedecharter ontwikkeld dat ondertekend werd door heel wat organisaties, onder meer alle Dilbeekse scholen. De werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van elke Dilbeekse school en heel wat andere organisaties onder meer het CAW, JAC, vzw De Rand, het OCMW,

De werkgroep is de plaats bij uitstek om ervaringen uit te wisselen, samen vormingen te organiseren die de organisaties alleen niet zouden kunnen volgen en van waaruit samen nieuwe projecten kunnen worden uitgewerkt. Via een sterke focus op ervaringsuitwisseling kan de school anticiperen op zaken die zich in de toekomst nog zullen voordoen en waar andere scholen nu al ervaring mee hebben.

Daarnaast worden heel wat projecten gezamenlijk uitgewerkt waardoor de inspanningen verdeeld worden en ieder vanuit zijn expertise aan de slag kan. Iedere school heeft een eigen taalbeleid, maar het leerlingen- en ouderpubliek

kent over de scholen heen wel wat gelijkenissen. In de Werkgroep Taal werd daarom gewerkt aan een gezamenlijk taalbeleid waar iedere school inspiratie kan uit halen. Momenteel staat taalstimulering en voorlezen op de agenda. Het uitwerken van taalrugzakjes en de verspreiding hiervan is de uitdaging waar nu sterk rond gewerkt wordt.

Concrete tips voor wie ook aan de slag wil

- Een goede communicatie waar open en eerlijk over problemen kan gesproken worden, is enorm belangrijk om tot echte oplossingen te komen.
- Durf over de grenzen heen kijken. De scholen van andere netten binnen de gemeenten kunnen met de dezelfde vragen worstelen.
- Betrek steeds de volledige school door tijdig terug te koppelen naar zowel het team als de ouderwerking. Personeelsvergaderingen en vergaderingen van het oudercomité zijn hiervoor het forum bij uitstek.
- Durf ook verantwoordelijkheid te leggen bij ouders. Wanneer ouders inschrijven, weten ze dat we een Nederlandstalige school zijn. Verwachten van hen dan ook dat ze hulp inroepen van externen wanneer nodig en dat ze positief staan tegenover het Nederlands.

Contactgegevens

Wil je graag meer info, neem dan contact op met de school via Hilde Vandersteen, hilde.vandersteen@ringscholen.be of 02 569 39 47.

Kant en klaar

Hieronder staan een aantal rechtstreekse links naar gerichte informatie die GO! ouders aanbiedt

Begeleiding

Wil je ouderbetrokkenheid op school verhogen? Denk je aan het oprichten van een ouderwerking of kan de bestaande ouderwerking een boost gebruiken? Wil je daarbij graag extra informatie, praktische tips of begeleiding? Wij komen ter plaatse op school en bekijken met school en/of ouders wat er kan gedaan worden. Meer informatie of een begeleiding aanvragen kan bij [Iris Van Schoorisse](#) of via 02 790 92 25.

Vorming

GO! ouders biedt een aantal [vormingen](#) aan specifiek gericht op ouderwerkingen. Een medewerker komt ter plaatse en past de vorming op maat aan.

Ouderblik

Download onze ouderblik [laagdrempelige schriftelijke communicatie](#) of de ouderblik [digitale communicatie met ouders](#).

Materialen

De [materialen](#) van GO! ouders zijn een hulpmiddel voor het stimuleren en bevorderen van ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie. Sommige materialen kan je gratis downloaden, zelf gebruiken of worden gebruikt binnen een begeleiding.

Bronnenlijst

Huis van het Nederlands Vlaams-Brabant. (z.j.) . Taalbeleid: communiceren met anderstalige ouders. Geraadpleegd op 16 februari 2016 via <http://www.briobrusseel.be/assets/taalstimulering/inspiratiebundel%20taalbeleid%20-%20communiceren%20met%20anderstalige%20ouders.pdf>

Menheere, A. & Hooge, E. (2010). Ouderbetrokkenheid in het onderwijs. Een literatuurstudie naar de betekenis van ouderbetrokkenheid voor de schoolse ontwikkeling van kinderen. Amsterdam: Kenniscentrum Onderwijs en Opvoeding Hogeschool Amsterdam.

Vlaamse Onderwijsraad. (2010). Naar een duurzame geletterdheid. Advies naar aanleiding van de stand van zaken bij het strategisch plan 'Geletterdheid Verhogen' 2005 -2011. [Elektronische versie]

Vlaamse Onderwijsraad. (2012). Advies Plan Geletterdheid 2012-2016. [Elektronische versie]

Vlaamse Onderwijsraad. (2014). Advies over geletterdheid naar aanleiding van de publicatie van de PIAAC-resultaten. [Elektronische versie]

Vermeersch, Lo. & Vandenbroucke, L. (2009). Het leren zoals het is ... bij volwassenen met een geletterdheidsrisico. [Elektronische versie]